

JÁRATLAN UTAKON

IRTA: BÁCSKAI

A nyugatkanadai préri sokhalmos buckáit és szemetfárasztó messzeségbe szétfolyó rónáit járom. Nem az öregek pionírújtán, sem a fiatalabb kanadákok küzködésekkel telli ösvényeit rívom — hiszen az uttorok kitartását annyiszor megcsodáltam és az ujjak megérhetésért folyó munkáját már végigpróbáltam magam is. Hanem igenis megindultam azon a még sajnós kevéssé járt uton, amely a kanadai magyarok szívéhez vezet.

Nem járok drága kárén, hisz nincs miből. Csúpnak felkapaszkodom egy-egy magyar farmer jobb vagy rosszabb motoros, avagy ekhós szekerére; már közel négy hete folyton járom a Nyugatot, hogy megismerjem a Kanadai Magyar Ujság olvasóinak lelkületét. Nem azt akarom én megtudni, nem azt nézem, hogy szegények vagy gazdagok-e, hogy szerszámmal, kalapáccsal, ássóval vagy pedig ekével szántják-e ki maguknak az ipar fukarpénzkohóból vagy az elevátorok és állatpiacok soha elég tágra nem nyíló bugyellárásából a mindennapit, hogy melyik vallás törvényei szerint imádják az Istent, melyik politikai irány segítségével gondolják leginkább megoldhatóknak problémáikat.

Nem azért kopogtatók be a szerény kunyhók és a tehetősebb otthonok ajtaján egyaránt, hogy belekontárkodjam a gazdáik egyéni elvek alapján irányított dolgába, hogy kilessem a kanadai magyar élet hol bálmatraméltóan egyenes, hol pedig sajnálattaméltóan téves utakon járó mibenlétének műhelytitkait. Ezeknek meglátása és orvoslása vagy nem az én feladatom, vagy pedig nem tartom magamat hivatottnak arra, hogy a rendelkezéseimre álló szerény eszközökkel túl nagy fába vágjam a kedvezőtlen körülményektől eléggé megcsorbult fejszém.

De mégis járok rendületlenül, de nem igénytelenül. Nem kevesebbet kérek ugyanis, mint olvasóink őszinteségét. Igaz, keresetlen, mesterkéletlen magyar szót, amely nem szépít érdemetlenül, de nem is vádol jogtalanul, ha a kanadai magyar sajtó ügye forog kockán. Mert erről van szó. Megirtuk már — és olvasóink mindenre tudják ezt saját tapasztalatukból, hogy a sajtó nagy hatalom, akár jó, akár rossz kezében van is. A sajtó rombolni és építeni tud egyaránt és mi, az egészséges társadalmi fejlődésnek lévén hívei, természetesen csak az építés mellett foglalhatunk állást.

Meg kell azonban állapítanunk — ha ez, még annyira fáj is — hogy a kanadai magyarság életéből dicséretet érdemlő kisérletek ellenére még ma is mindig hiányzik valami sorsdöntő fontosságú kapocs, amely fajunk ujhaszát talál minden rétege között fenntartsa az összeköttetést. És ez a még mindig nélkülözött kapocs nem más, mint az ide kivándorolt magyar tömegek többségének lelkiállapotát, vágyát, törekvését és célját minél hűvebben, a maga egyszerű valójában tényleg visszatükrözőtető sajtó, amely mögött egy legalább tízezere rugó lelkes olvasótábor áll.

Nem egyik vagy másik újság hiányzik tehát, hanem az a sajtószerv, amely úgy tartalomában, mint terjedelmében teljesen kielégíti olvasóközönségét, illetve előfizetőit. A gyengébbek kedvéért itt megemlíthetjük azt is, hogy az olvasók és az előfizetők fogalma jelenleg még nem mindenkor fedi egészen egymást, amire alkalmadtán még érdemlegesen ki fogunk térni. Ezuttal azonban nem akarván hosszú lére ereszteni mondókámat, az esetleges félreértések elkerülése végett legyen szabad felemlítenem a következőket magáról az ugynevezett sajtóról:

a Kanadai Magyar Ujság egyetlen célja, hogy egyetlen nagy testvéri együttesbe fogja össze a kanadai magyarságot, anélkül, hogy egyesek vagy telepek magánügyeibe hivatlanul beleavatkozzék;

a Kanadai Magyar Ujság éppen az előbb jelzett hivatás-szerű feladatának megfelelően mindenkor készséggel és őszinte lelkesedéssel fog felkarolni és támogatni minden olyan mozgalmat, amely az összmagyarság érdekeit védi vagy kulturális előrehaladását elősegíti;

a Kanadai Magyar Ujság soha sem fogja üzentelt tetszelgással kiállva a porondra hirdetni azt, hogy a tökéletesség létráján már a magasabb hátságokon lépked, viszont minden mozgatható erővel arra fog törekedni, hogy a magyarságot leginkább érdeklő minél gyorsabb és megbízhatóbb hírszolgálatot teremtsen és állandóan gyarapodó szakírányú és általános műveltséget emelő cikkeivel előbb-utóbb kiérdemelje lehetőleg minden olvasójának megalapozott és szeretetteljes pártfogását.

Igenis az olvasók — jobbanmondva az előfizető olvasók — pártfogására van a legnagyobb szükségünk, hogy őszintelen fajszeretettel által megszabott céljainkat elérjük. Igenis szükségünk van arra, hogy minden olvasóink, a máris ezekre menő híveink táborát legalább még egy olyan magyar emberrel gazdagítsa, aki nem ismeri lapunkat, vagy esetleg valami félreértés miatt elfordult tőlünk.

Mert mi csak barátokat akarunk ismerni, ellenségeket nem. És ha elkövetkeznek az az idő — hisszük nemsokára — amikor minden olvasni tudó kanadai magyar járhatja lapunkat, de nemcsak járhatja, hanem mint előfizető őszintén tudatja velünk, hogy véleménye szerint minék az elhagyása, vagy minék a hozzáadása járulna hozzá a minden kanadai magyart egy hatalmas családba összefogó, tényleg a magyar nép kívánalmái szerint szerkesztett Kanadai Magyar Ujság megeremteléséhez: akkor lesz csak fogantatja annak, hogy most, a szenázási idő alatt kevésbé elfoglalt farmerek tanyáit, majd később, az ipari és napszámos munka csökkenésekor a városbeli magyar otthonokot járom, hogy kezet szorítsak munkában megkérgesedett tenyerük és gondtól megráncosodott homlokuk testvéreimmel, erőt merítsék a kanadai életrevalóság minden fegyverével felvértezett magyar csemeték örökégszemevillanásából és legjobb tudásom szerint elkövessék mindent arra, hogy a kanadai magyarság végre meginduljon az eddig még jóformán járatlan utakon az egészséges kanadai magyar közvéleményt képviselő erős és egészséges magyar sajtó megingathatatlan alapokra: a legalább tízezer előfizető bizalmára való helyezése felé.

Bem apó dicsőséges utja török földről Lengyelhonba

Nem volt még idegen nemzetnek fia, mely Magyarország történelmébe így írta volna bele nevét, mint Bem apó; nem volt még idegen, kit egy nép úgy zárt volna szívébe, mint Bem apót a magyar.

Egy francia történetíró örökítette meg: „hogy Nyugateurópa leányai nyugodtan fonhaszák a kendert: lengyel és magyarok egész életében karddal a kezében őrt kell állania Európa keletén, s minden férfi, aki azokban az időkben élt ezekben az országokban, tudta, hogy nem fog ágyában meghalni.”

Ezen tragikus hivatásért Európa Magyarországnak is csak hálatlansággal fizetett s elűrtte, hogy három zsarnok: az orosz, a német s az osztrák császár 150 évig rabságban tartsa a felosztott Lengyelországot, melynek menekülni kényszerült fiai csak a magyaroknál találnak ószinte oltalmra.

Sorsunk közös vonása vezérli Osztrák dicső csillagát a magyar szabadságharc hősiele küzdelmébe, midőn élet-halál harcra indult az osztrák zsarnokság ellen. Bem apó a 48-as szabadságharc legnagyobb hőstestvére, rettenthetetlen hős, a mi Petőfiünk báványozott generálisa s ezért zárta őt népünk örök re szívébe.

Most hazatért Bem apó szabad Nagylengyelországba s utolsó útján végig haladt az általa annyira szeretett, porbahullott Magyarországon. Diadalmenet volt ez az út s világraszóló tanúságtétel a két rokon nemzet együttérzésének.

ÜNNEPÉLYES FOGADTATÁS A TRIANONI MAGYAR HATÁRON

Június 26.-án ért Kélebiára a Bem apó hamvait hozó vonat s megállt a diadalkapu alatt: — „Köszöntünk Téged Osztrólenka csillaga!” — volt a felírás.

A szomszédos megyék és városok küldöttségei beszédek kísé-

retében helyezték el koszorúkat majd elindult a vonat s a kisebb kisebb állomásokon lassított a nagyobbakban megállt, hogy a megjelentek koszorúit s utolsó Isten Hozzát-ját átvegyék a koporsót kísérő lengyelek.

LOBOGÓ DISZBE ÖLTÖZT-TEN VÁRTA BUDAPEST BEM APÓ HAMVAIT

A hivatalos küldöttségek, egyesületi és társadalmi szervezetek, a katonaság s magánosok tömegei töltötték meg a Keleti pályaudvar hatalmas csarnokait s az óriási térséget, úgy hogy a rendőrség csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta a rendet fenntartani. Közfelfűntést keltett az öreg székely munkások darutollas Bocskay sapkás tömege, mely egy tábla körül csoportosult, amelynek felírása ez volt: ERDELYÉRT!

Ágyutalpon vitték a koporsót a Nemzeti Múzeum lépcsőházába, ahol felavatalozták; egész éjjel székely vitézekből álló diszórség volt a koszorúkkal elhalmozott ravatal mellett s csütörtökön kora reggeltől özönlött Budapest apraja-nagyja, hogy megadja a végtiszteletet.

10 óraker érkezett meg a kormányzó s letele a koporsóját, amit követően a kormány, a felsőház, a képviselőház, a katonaság, az egyesületek, testületek, városok, vármegyék s magánosok helyezték el koszorúkat, melyek száma az 500-at meghaladta.

Először a magyar, majd a lengyel himnuszot játszották a zenekarok s az egész ünneplőkönzőség együttesen énekelte a Szózatot. A honvédelmi miniszter mondott lélekemelő beszédet, melyet az óriási tömeg áhitatos csendben, könnyeláradó szemekkel hallgatott. A székely vitézek külön buszcsapatja után előállott a hat fekete mén által vont ágyutalpon amely a koporsót a keleti pályaudvar-

ra vitte, a kormányzó, az összes hivatalos személyek s az ünneplő közönségtől kísérve.

Amerre csak a gyászmenet elhaladt mindenütt tömve voltak a gyalogjárók, kalaplevéve álló gyászolókkal.

Egy órába tellett míg a gyászmenet a keleti pályaudvarhoz ért s Bem apó koporsóját vonatra tették.

A hátság mindenütt tisztelgő küldöttségek s a koszorúk tömege várta a vonatot; csak Aszódom állomáson 15 koszorút adtak fel és minduntalan felhangzott a két nemzet himnusa, a Rákóczi induló és a Kossuth nóta.

Talán legmeghatóbb volt, hogy a föld munkás népe, amely nem vonulhatott fel az állomásokra, mindenütt abbahagyta a munkáját a vonat közeledtével s a pályatest mentén sorakozva mondott utolsó búcsút.

Somoskőújfalun határállomás a kísérő magyarok le akarták venni a koporsót szállító kocsirol a lengyel zászlók között lévő 2 magyar zászlót, nehogy Csehországon keresztül ebből valami kellemetlenség származzék. A lengyel tisztetek ezt nem engedték meg, hanem az egész időtartamra őrséget állítottak a magyar zászlók mellé!

TÜNETÉS KRAKÓBAN A LENGYEL — MAGYAR BARÁTSÁG MELLETT

A lengyel nemzet kegyelete s szeretete országos gyászünneppé avatta Bem tábornok hamvainak hazaszállítását s ennek során lelkesen tüntetett a magyar nemzet mellett.

Krakóban ugyancsak egy napig volt felavatalozva a koporsó a régi királyi kastélyban, ahova százezrek zárandokoltak, hogy hirdessék a lengyel nemzet büszkeségét s kegyeletét nagyfia iránt.

Krakóból a koporsót Tarnobába szállították s a városi parkban épült mauzoleumba helyezték örök nyugalomra Bem apó hamvait.

Megszűnt a gyümölcsbehozatal Floridából

Az ottawa-i kormány egy azonnal érvénybe lépő rendeletet adott ki, amely a legszigorúbban megtiltja bármilyen fajta friss floridai gyümölcs behozatalát. A légmentesen elzárt bádogdobozokba elített ugynevezett „kanná” gyümölcsöket természetesen nem érinti ez a rendelet, mely főképpen az azonnali hernyóktól akarja megvédeni a kanadai gyümölcstermelőket.

MEG KELL SZABADITANI AZ ORSZÁGOT A BÜROKRÁCIA RÁKFENÉJTŐL — MONDTA A BELÜGYMINISZTER

A magyar belügyminisztériumban a közigazgatási reform tető alá hozása alkalmából Scitovszky Béla belügyminiszter hosszabb beszédet mondott tisztviselőinek. Hangoztatta, hogy célja, hogy az ő minisztériuma legyen a legjobb minisztérium és kérte a tisztviselőket, hogy továbbra is dolgozzanak, mert a tisztviselők nem magukért vannak helyükön, hanem azért, hogy másoknak az életét megkönnyítsék. Ki kell irtani a bürokrációnak, ennek a rákfenének iszapos posványát. A polgárok ne a tisztviselőt lássák bennük, hanem az embert, a barátot a polgártársat. Ma valóságilag akadályversenyt kell futnia egy szegény polgárnak, amíg ügye elintéződik, meg kell tehát a bürokráciától önmagukat, a minisztert és az egész országot szabadítani.

Ugy érzi, hogy az egész magyar közvélemény szól belőle, a mikor ezt elmondja. Ezeket a szavakat egyuttal az egész magyar közönséghez intézi, mert az egész országnak szüksége van arra, hogy a közigazgatás csekvénye frissebb, liktebb és bürokráciamentesebb legyen.

A BUNDA

IRTA: TIMAR JÓZSEF

Ez a kis történet akkor kezdődött, mikor Tarabó János kezéből kiesett a réten a kasza.

Tarabó János csak elámult. Maga sem tudta, hogy mi történt vele. Hirtelen megszédült, megtáncorodott és kihullott a kasza a kezéből.

Ilyesmi bizony megeshik néha idősebb emberrel, hogy megtöbül a vér az agyában. Nincsen azon semmi csudálkozni való. Tarabó János azonban járatlan volt az orvosok tudományában s nem fogta föl ésszel, hogy mitől karmaringózik körülötte a szép zöld mező.

Egyszóval megjíedt nagyon.

Ugy vélte, hogy a halál táncol körülötte. Földre hullott tulajdon kaszáját is a halál kaszájának nézte hirtelenében, az enyhe tavaszi szellőt pedig a halál szelének vélte.

Kóválygó fejével bémult bele a ragyogó mindenségbe és hirtelen őszöne azt sugta fülébe: me nekülj innen, ahol a halál kerülget.

Ott hagyott hát mezőt, füvet, kaszát s haza támolygott.

Odahaza egyetlen leánya főz te az ebédet. Tarabó János holt fehéren botlott be a konyhába s lerogyott a padkára. Lánya csak öszecsapta a kezét:

— Édesapám! Mi lelte, édesapám?

Tarabó János gyöngyözött hom-

lokát törölgette s keservesen sóhajtott.

— Megkörnyékezett a halál szele. Kiesett a kasza a kezemből!

Ez már csakugyan nagy eset volt. A leánya egyszerre összelármázta a szomszédokat s Tarabó Jánost lefektették. Orvosságot is jallott mindenki.

Ilyenkor minden ember doktor. Egyik fehér ürömből herbeát, a másik ecetet a kupájára. Har madik piócát, negyedik agyagot, az kiszívja a betegséget. Szentes vizet is hoztak hamarosan, aztal mosták meg a fejt, hátha rontás érte, az ellen csak a szentes vizet használt.

Estére csakugyan jobban érezte magát s odahívatta a vejét.

— Hallod-e, István, — mondta komoran — engem már a halál szele kerülget. En most már nem töröm magamat tovább a gazdaságban. Nincsen más utódod, csak a lányom, meg avval együtt te. Vedd át a gazdaságot, én majd csak elégedélek köztetek. Mi kell már nekem? Egy darab kenyér, egy darab szalonna, meg egy ág. Aztán, amíg élek, bánjatok velem emberséggel. Ha meghalok, te metessetek el tisztességgel.

A vő csak bólongatott, hogy jól van, jól van. Minek még erre gondolni.

Hanem Tarabó János nem tágitott őt érzi, amit érez, ő már nem dologra való, átadja a gazdaságot.

— Jól van, édesapám, — válaszolt végre a vő — én meghiszem, amit mond, hanem a szó csak olyan, mint a szello. Elszáll, aztán másnap megint más oldalról fúj. Adja kend irásba! Annak lesz veleje! Menjünk be a „közjegyzőhöz” és csináltassunk kontraktust.

— Amit szóval megígértem, annak megtartója vagyok irásba is — válaszolt Tarabó János — Holnap reggel bemegyünk a „közjegyzőhöz”.

István vő hát másnap korán befogott s fölültek a kisebbik kosra. Tarabó János nyakába kerítette a bundát, mert még csiklandós volt a tavaszi idő, aztán felült a lovak mögé.

— Majd hajtok én, édesapám — mondta István — ne fáradjon kend velem.

Tarabó János azonban hátra-szegette a fejét.

— Még nem adtam át semmit még az enyém a gazdaság. Addig én tartom a gyeplőt. Én viselem a bundát!

— Jól van, édesapám. — Azal a vő felült melléje, a menyecske meg hátraült a saroglyába.

Igy kocikáltak be a városba. Egyenesen a közjegyzőhöz mentek.

A közjegyző szőlőszomszédja volt Tarabó Jánosnak, hát jól is merte. Mindjárt is úgy köszöntötte, mint régi ismerőt.

— Mi jóba járnak, Tarabó uram?

— Kontrektus erányába.

— Nono, miféle kontraktus?

Tarabó János elmondta, hogyan járt, mit határozott.

A közjegyző csak csóválta a fejét.

— Talán tán nem tetszik a vélemény a nagyságos urnak?

— Nem ám, Tarabó barátom, mert én azt tartom, hogy amíg az ember le nem fekszik, addig le se is vetkőzzék! Aztán meg nem is olyan nagy dolog ám egy kis szédülés! Öreg emberrel ez gyakran megesik. Ez attól van, mert az erek már elmeszesedtek.

Tarabó csak a fejét csóválta.

— De hiszen, nagyságos ur, én nem ettem meszet, hogy az fölgyülemlett volna bennem. Meg aztán, hát, most már így határoztam! Amit én kimondok, annak ura vagyok! Tessék csak megcsinálni azt a kontraktust!

— Hát 'szen jól van, csak aztán meg ne bánja! — mondta a közjegyző és megcsinálta a kontraktust. Föl is olvasta. Alá is írták!

— Jól van! — mondta Tarabó és előhuzta a bőrbügelláríst. — Fizek. Ezt még én fizetem! Te, István, addig néz a lovak után. Te meg, Marcsa, vásárolj össze, amire szükség van a ház körül.

A gyerekek elkövetkeztek, Tarabó János meg a közjegyzőre emelte keménytekintetű, villanó szemét.

— Mennyit fizetek, nagyságos ur?

A közjegyző is kemény, de okos, jószívű magyar ember volt. Belenézett Tarabó János sze-